

FAABORGEKNENS
EFTERSKOLE

Øjeblikke du aldrig glemmer

HERTIL OG
MEGET LÆNGERE

INDHOLD

03/

HERTIL OG MEGET LÆNGERE

Indledning af Niels Brunse og Michael Thagaard

04/

EN SKOLE I TIDEN?

Et handicap er intet handicap på denne efterskole

06/

FREMTIDENS SKOLE SKAL PASSE TIL FREMTIDENS SAMFUND

Hvad skal børnene og de unge lære i fremtidens skole?

10/

HOVEDET KOLDT, HJERTET VARMT

Reportage fra Faaborgegnens Efterskole

14/

ET STED HVOR DET LYSNER

Jubilæumssangen ved Faaborgegnens
Efterskoles 10 års jubilæum

16/

VOX POP

Nuværende og tidligere elever får taletid

22/

I'MPERFECT

Lad os gøre en forskel - vi kan, hvis vi vil

PASSION
DET
KRYD
TIL
DIT
LIV

Redaktion Michael Thagaard

Foto Emilia Therese, Thomas Mikkelsen fra Skovdal & Skovdal

Grafisk Design BERENS BUREAU

HERTIL OG MEGET LÆNGERE....

Af Niels Brunse og Michael Thagaard, forstandere for Faaborgegnens Efterskole

Vi har så meget, der samler os og i et 10 års jubilæumsår, er det godt at tænke på. I den samlede menneskeheds offentlige loftsrum - altså der, hvor vi gemmer hele den kollektive menneskeheds historie, har vi så meget til fælles; her finder man omkvæd fra Beatles' sange, historier fra Persien, billeder af Barack Obama, Paven og Madonna. Der er klip fra 'Pretty Woman', og Medina, står i døren og synger. Der er også ting, vi ikke selv har oplevet, men blot set på tv eller hørt om; John F. Kennedy, Louis Armstrong, citater fra Aristoteles og Platon. Pythagoras har sit eget hjørne, hvor han keder folk med matematik. Ud over et par virkelig interesserede ingeniører kommer der aldrig nogen, men det gør heller ikke noget. Vi ved, at Pythagoras og al matematikken er der, men vi bruger det ikke rigtigt til noget. Lidt ligesom Sverige.

Og nu har Faaborgegnens Efterskole været at finde i den danske skoleverden i 10 år, og for ca. 1100 elever med forældre, ansatte, bestyrelse og andre med tilknytning, findes vi nu et eller andet sted i lige præcis den kollektive bevidsthed.

Og hvad findes så i bevidstheden, der måske ligefrem glimter som en kronjuvel på erindingens spir? Forhåbentligt står det tydeligt, at livet er magisk - i dag, i morgen og altid. At det er umagen værd at gøre sig umage med sit liv og nogen gange flyve højere end vingerne bærer, fordi vi ellers aldrig finder ud af, hvor højt vi i grunden kan flyve. Vi håber, at vi har lært eleverne at trylle, at tegne et næsehorn på væggen, tro på magiske garderobeskabe og at tage suppeterrinen på hovedet - igen og igen. At lykken er at være glad for at være den du er, med en tro på at mangfoldighed skaber værdi. At tilgivelse ikke bare er en holdning, men faktisk er en livsindstilling.

Vi håber, at der i bevidstheden hos tidligere elever er en tro på, at de på Faaborgegnens Efterskole lærte, at hjertesproget er det vigtigste sprog - fordi det at tale med hjertet betyder, at vi kommunikerer empatisk. Vi giver udtryk for vore følelser og behov uden at dømmes de mennesker, som vi er sammen med eller tolke på deres handlinger. At kærligheden er svaret, lige meget hvad spørgsmålet måtte være - og at gode ting kommer til den, der tror, til den der håber, og til den der elsker.

Vi håber, at der i bevidstheden findes et hjørne hos de tidligere elever, der handler om det faktum, at vi er skabt til at være lys for hinanden, så forskellige vi nu engang er - et lys, der stadig skinner - et lys der stadig, trods tab, kaster lys ind i de hjørner af tilværelsen, som vi ellers aldrig havde opdaget - et lys der åbner vore øjne for det, som vi ikke selv har blik for.

Livet er skrøbeligt, og på Faaborgegnens Efterskole tror vi på, at tydelige værdier er med til at danne hele mennesker. At livet simpelthen er for kort til: Lange afleveringer, kedelige biler, korte IT uddannelser, rudekoverter, negativitet, at vågne op til fortrydelse, lange underbukser, til at være sur allerede nu, sløve browsere, til at sige farvel, hakkejern, til dårlig kaffe, til klynk - ja, at livet simpelthen er for kort til, at man kan være andet end glad. Derfor er det vigtigere end nogensinde før at have skoler, der tør, kan og vil andet og mere end blot være uddannelsessteder. Vi skal ønske at uddanne det hele menneske, med alt hvad det indebærer - det tror vi på, og det forsøger vi dagligt at efterleve.

Velkommen til Faaborgegnens Efterskole og velkommen til meget mere.

At kærligheden er svaret, lige meget hvad spørgsmålet måtte være - og at gode ting kommer til den, der tror, til den der håber, og til den der elsker.

EN SKOLE I TIDEN?

Af Susanne Vigsø Grøn, journalist på DR

I uge 39 og 40 i 2013 satte DR fokus på Socialstyrelsens kampagne for at nedbryde fordomme og sætte fokus på rettigheder for personer med handicap. På Faaborgegnens Efterskole tror vi på, at mangfoldighed skaber værdi. Vi er hinandens verden og skæbne, og det enkelte menneske har aldrig med et andet menneske at gøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd. Skolen i tiden ønsker at gøre en forskel - ønsker at lære eleverne også at rumme det svære.

Mange af de ikke-handicappede elever siger, at de vælger netop denne efterskole, fordi den er rummelig og har plads til alle, fortæller forstanderen.

På Faaborgegnens Efterskole er der plads til alle. Elever med et handicap bor og lever side om side med elever, der ikke er handicappede. Og det med stor succes, fortæller forstander Michael Thagaard.

- De elever, der ikke har et handicap, ved på forhånd, at de kan komme til at bo sammen med en kammerat med et handicap, og at de kommer til at gå op og ned ad børn med handicap her på skolen.

HER KAN ELEVERNE RUMME DET SVÆRE

Der går 120 elever på efterskolen, og heraf er 10-12 pladser hvert år reserveret fysisk handicappede. Det har lige fra skolen blev etableret for 10 år siden været en helt grundlæggende del af tankegangen, at skolen skulle rumme elever med handicap.

“

Vi er hinandens verden og skæbne

- Det giver rummelige børn, at de sidder ved siden af en, som har brug for hjælp til at hente mad eller bære bøger. Det giver en naturlighed over for det at være anderledes, som jeg virkelig sætter pris på og bliver rørt over år efter år, fortæller Michael Thagaard.

- I sidste uge var der en pige her på skolen, som har rygmarvsbrok, som rejste sig op i hele den store forsamling og fortalte om sine drømme og håb for livet, vel vidende at de lå langt fra de drømme og håb hendes kammerater uden

handicap har. Da kneb jeg sgu en tåre. Det var stærkt. Og det fortæller mig, at hun føler, at hun er i en flok, der kan rumme det.

RETTIGHEDER OG PLIGTER GÆLDER ALLE

På Faaborgegnens Efterskole lægger man stor vægt på ligeværdighed. De, der har et handicap, skal der hverken gøres mere eller mindre ud af. De har samme rettigheder og pligter som de øvrige elever. De skal også hjælpe til i køkkenet og med at gøre rent.

- Men hvis man sidder i kørestol skal man selvfølgelig ikke op og tørre lamper af. Vi sætter ord på det, at de har et handicap, og vi snakker om de ting, de ikke kan. Og i den forbindelse bruger vi humor som en vigtig løftestang.

- Vi tager også af sted på adventure-tur til Spanien hvert eneste år. Og det er jo vidunderligt at se, hvordan kammeraterne bærer en spastisk pige op ad en bakke, som hun ikke selv kunne forcere eller hjælper hinanden, når vi river-raftet.

BEGGE PARTER FÅR NOGET UD AF MØDET

Skolen har gennem årene haft elever med vidt forskellige handicap, og ifølge Michael Thagaard har det udelukkende givet positive oplevelser.

- Vi flytter ikke bare noget hos de elever, der ikke har et handicap, vi flytter også de handicappede. Vi giver dem et skub. De kan have levet en beskyttet tilværelse, og her kan vi hjælpe dem igennem den naturlige løsrivelsesproces fra forældrene, som jo er gældende for alle unge.

Grænserne er i vores egne hoveder. Det er ikke handicapet, der sætter grænsen. Og vi har startet skolen her som et oprør mod det.

DR.dk, 27. september 2013

FREMTIDENS SKOLE SKAL PASSE TIL FREMTIDENS SAMFUND

Af Jesper Bo Jensen, ph.d., fremtidsforsker

FREMTIDENS SAMFUND

Globaliseringen betyder, at vi i Danmark ikke i længden kan leve af at fremstille traditionelle industri- og landbrugsprodukter. Der er konkurrence fra hele verden på dette område, og kineserne producerer billigere og til tider også bedre end vi kan i Danmark. For nogle år siden var svaret på denne udfordring bedre uddannelse. Vi kunne levere højtuddannede til hele Verden. Men i Indien uddanner man 220.000 ingeniører om året, i Bangalore i Sydindien alene 25.000 softwareingeniører hvert år, og byen er af cirka samme størrelse som København. Til sammenligning uddanner vi 1200 ingeniører om året i Danmark – af alle slags. Vi har en uddannelsesgrad i Danmark for de højere uddannede, der ligger betydeligt under USA, Norge, Sverige og Finland. Tilmed er befolkningerne i Sydkorea og Japan endnu bedre uddannede.

Hvad skal vi så leve af, når de andre i Verden løber med produktionen og også kan konkurrere på højtuddannede. Det nye mantra er blevet innovation. Vi skal være mere innovative end resten af Verden. Vi skal være mere kreative og kunne udvikle de bedste ideer. Svaret er sådan set rigtigt nok, men det bliver ofte misforstået. Man kommer til at tro, at alle danskerne skal arbejde som produktudviklere, designere og storytellere. Men det er helt forkert. Det bliver en meget lille del af danskerne, der kommer til at være den egentlige hard-core-kerne af innovative medarbejdere. Hvorfor det?

Det vi skal leve af i fremtiden er ikke selve innovationen, men innovative virksomheder. Det er virksomheder, der er i stand til at udvikle nye produkter, fremstille dem, transportere dem verden rundt samt sælge dem og efterhånden også i stigende grad ved salg til andre virksomheder at vedligeholde dem i hele deres levetid. I disse virksomheder er forholdet mellem eksempelvis designere og smede 500:1 – en designer og 500 smede. Så det er stadig vigtigt at have gode metalfolk i landet, selv om vi skal leve af innovation.

Lad os bruge vindmølleindustrien som eksempel. Der er brug for virkeligt dygtige ingeniører, der besidder en række forskellige evner. Der er også brug for nogle få designere, når de nye vinger og møller skal udvikles, og der skal være rigtig mange mennesker beskæftiget i produktionen, distributionen, logistikken, opstilling og til den efterfølgende servicering af møllerne. Mange smede og få designere samt mange mennesker med god forretningssans i forhold til de få kreative. Så selv om de innovative og kreative er afgørende, så er deres antal lavt.

I medicinalindustrien har man naturligvis brug for kreative og innovative forskere. Det er dog blot en håndfuld mennesker i en stor medicinalkoncern. Resten er laboranter, produktionsfolk, jurister, management, sælgere, marketingfolk, logistikfolk, økonomi etc. Det innovative element er afgørende, men uden alle de andre kommer man ingen vegne. Der er

også langt flere vandbærere [hjælperyttere] i cykelsporten end stjerner. Dertil kommer alle mekanikerne, service, læger, massører mv.

Vi skal med andre ord stadig leve af industri i Danmark i fremtiden. Denne industri skal blot være mere innovativ end industrien er i resten af verden. Dertil kommer så naturligvis også alt det andet, vi skal leve af: Handel og service, ikonbrancherne indenfor musik, underholding, film, spil, sport, detailhandel, service, landbrug, fiskere og olieindustri.

HVAD SKAL BØRNENE LÆRE I FREMTIDENS SKOLE?

Børnene skal for det første lære de basale færdigheder. De skal lære at læse, regne og skrive, og de skal helst lære det på et højt niveau. Der er ikke længere plads til at regne med, at de nok lærer det senere, eller at stavekontrol og regnemaskiner kan gøre jobbet for dem. De basale færdigheder og den basale forståelse skal være i orden. Børnene skal også lære sprog – og her allervigtigst engelsk på et så højt niveau, som det kan opnås, både mundtligt og skriftligt. Andre sprog er også væsentlige såsom tysk, fransk, kinesisk og evt. andre europæiske sprog. Til de basale færdigheder kommer også anden viden som biologi, historie, geografi, samfundsfag mv. og på den naturfaglige side fysik og kemi. Disse områder må ikke nedprioriteres, da der er stort behov for fremover at kunne sætte sin egen situation i relation til andre områder. Det kan være svært at forstå folk i Madrid, i Florida eller i Hanstholm, hvis man ikke har nogen idé om deres levevilkår, den geografiske beliggenhed, klimaet, erhvervsforholdene i disse lande. Det gamle argument om, at man altid kan finde den nødvendige viden, når den skal bruges, er ikke holdbart i en tid, hvor det er den hurtige orienteringsevne, der er den vigtigste indgang til at løse mange problemer.

For det andet skal eleverne i folkeskolen lære at administrere deres egen tid. Det vil være kravet på fremtidens arbejdsmarked, så denne evne må tilegnes tidligt. Det betyder, at folkeskolen må gøre elevernes arbejde mere selvstændigt. Frem for at få besked på at lave bestemte lektier til næste time, kan man efterhånden som eleverne modnes arbejde med at aftale tillæring af bestemt viden under eget ansvar. Det vil måske være svært for de svagere elever, men det er omvendt også dem, der ikke vil kunne klare sig på fremtidens arbejdsmarked uden disse færdigheder. Tilrettelæggelse af længere læringsforløb, som eleven selv tager ansvaret for, kan også opøve evnen til at administrere egen tid. Samarbejde med andre på aftalte deadlines er naturligvis også et vigtigt element. Der kan gøres meget mere på dette område, efterhånden som skolen vænner sig til at arbejde med tanken.

Eleverne skal også lære at søge viden, sortere den og kaste viden bort. Det er en yderligere selvstændiggørelse af eleverne, hvor der skal arbejdes med at gøre eleverne sikre på egen dømmekraft, og hvor der må arbejdes med at søge viden bredt og dernæst uddrage destillater af denne viden og gøre den anvendelig for bestemte formål. Det er ikke nødvendigvis særligt let, men det må forsøges – og ikke bare i de større klasser.

Eleverne skal også lære at indgå i uskiftelige sociale relationer og arbejde sammen. I dag lærer eleverne næsten kun at arbejde sammen med andre elever på deres egen alder og også ofte eget kundskabsniveau. Man laver projektarbejde i de enkelte klasser. Men på arbejdsmarkedet er der næsten ingen, der kun arbejder sammen med mennesker på deres eget uddannelsesniveau og egen alder. Vi har mange skiftende relationer og kulturelle sammenstød på arbejdsmarkedet, men opdrager eleverne i skolesystemet til at arbejde i en monokultur. Det må også laves om, så eleverne bliver vænnet til at arbejde sammen med både yngre og ældre elever. Det kan lade sig gøre på alle niveauer i skolen og vil have stor effekt på forståelsen af andre og også på indlæringen.

Endelig skal eleverne igennem skolen udvikle deres kreativitet. Det er vigtigt at forstå, at elevernes kreative evner ligger på mange forskellige områder. I Danmark er den mest udbredte opfattelse af kreativitet, at det er nogle evner, som visse mennesker er født med og andre kun besidder i et lille omfang. Men det er forkert. Kreativitet kan læres og planlægges. Kreativitet er kombinatorik. Det er evnen til at sammensætte kendt viden og kendte ideer på en ny måde. Det kreative opstår, når man får muligheder for at kombinere noget, der ikke før er blevet kombineret. Det er derfor nødvendigt at udvide forståelsen af kreative fag en hel del og lade dele af det kreative flyde med ind i de andre dele af skolens læring. I dag er vi i global sammenhæng relativt velkørende på det kreative område, men det må ikke blive en sovepude, som det er blevet det på mange andre områder. Fordi vi i dag har mange kreative mennesker, må vi ikke tage det for en selvfølge fremover.

FREMTIDENS SKOLE

Fremtidens skole skal ikke bygge på kongerækker, litteraturkanon eller nyindført disciplin. Det er anvendelse af fortiden som svar på fremtidens udfordringer, der i dag får ledende politikere til i ramme alvor at foreslå en skole, der træder et eller to udviklingstrin tilbage. Naturligvis skal der være orden og ro til indlæring i skolen, men det er ikke løsningen på globaliseringsudfordringen. Den er højest et lille nødvendigt mellemtrin i visse skoler.

Der er brug for at satse på en skoleudvikling, der sætter de enkelte børn udvikling i centrum. Procesdelen af skolearbejdet og dannelse gennem arbejde med andre skal udvikles yderligere. Det er de bløde – menneskelige – kvalifikationer, der allerede i dag er de vigtigste på arbejdsmarkedet. Samtidig må vi også prøve at forstå, at svaret på dårlig uddannelse ikke er mere dårlig uddannelse, men derimod er forandring af de institutioner og strukturer, der former uddannelse af vores børn i skolen.

Det er ikke afgørende, at man tester i skolen, men derimod afgørende, hvad man måler. At teste samtlige børn for færdigheder hvert andet år er at forsøge endnu et trin tilbage i historien. Test har kun mening, hvis man ved, hvorfor man måler, det man måler. Indtil videre er det kun det faglige, der er søgt testet. Vi kunne i stedet teste elevernes kreative evner, deres innovative kraft og intellektuelle fremgang fra år til år. Det ville give ny retning til skolerne og være givende for at sikre os en gunstig plads i fremtidens globaliserede verden.

En skoledag kunne forme sig helt anderledes med skiftende klasser, en bredt udbud af faglige aktiviteter og en gedigen satsning på at lære eleverne at styre egen udvikling gennem tilrettelæggelse af egen læring.

DET VIRTUELLE

Anvendelsen af teknologi er i dag en selvfølge for børn. For børn og unge på 10 år og mere er det efterhånden ikke blot en selvfølgelighed, men en livsnødvendighed. Den vigtigste ejendel for en teenagepige på 15 år er hendes mobiltelefon. For første gang i mange år er et teknologiprodukt mere udbredt blandt piger end drenge. Den er et vigtigt kommunikationsmiddel både som telefon og som sms maskine. Det interessante ved sms'erne er, at de bruges til at bekræfte kontakter med. Typisk sender man mange sms'er til de venner, man i øvrigt omgås meget. Unge sms'er ifølge teleselskabernes undersøgelser mest, når de er alene, og mange unge beretter også, at der egentligt ikke er noget interessant indhold i langt de fleste sms'er. Sms'ernes funktion er løbende at bekræftelse et gensidigt tilhørsforhold og fungerer gerne i grupper.

Det gruppetilhørsforhold gør også, at man i eksempelvis detailhandlen må erkende, at en enkelt kunde i butikken kan være repræsentanten for et helt community. Der er i realiteten flere til stede i butikken, end man ser. Kunden kan være i færd med at beskrive sine indkøb eller den manglende betjening for 10-30 andre unge i samme alder, mens hun opholder sig i butikken. Overført til skolen, fritiden om andre dele af samfundslivet betyder sms'erne, at man ofte har langt flere personer med i et rum end de tilstedeværende. De øvrige er en slags deltidsdeltagere i det, der foregår i rummet. De tilstedeværende er faktisk heller ikke helt tilstede i rummet. De er i kontakt med de andre i gruppen og derved også fraværende i det fysiske rum på samme tid, som de er der.

For et år tids siden fortalte en præst mig følgende historie om unge: Han gennemførte med en flok piger på ca. 16 år efter-konfirmandundervisning, hvor hovedkvaliteten i aktiviteten var, at de unge piger bedre kunne koncentrere sig om det egentlige budskab i denne alder end i den typiske konfirmandalder. Under en planlægningsmøde for en aktivitetsdag med 4 af de unge piger diskuterede de indholdet af en udflugt for hele gruppen. Pigerne arbejdede under mødet også med hænderne under bordet – dvs. at de sendte sms'er med mobilen – og efter en halv time oplyste en af pigerne, at der kom 20 med på udflugten. Hun havde sms'et til alle pigerne i gruppen og fået svar tilbage om deltagelse. Med andre ord var hele gruppen virtuelt til stede under planlægningsmødet!

Sms'er er blot begyndelse. Det virtuelle rum vil blive mere omfattende i de kommende år. Under rockkoncerter tager danske unge i dag billeder med deres mobiltelefon og sender billeder til venner og veninder under koncerten. Instant anmeldelse kunne man kalde det. Men i Japan er det ikke længere billeder, der sendes. Her transmitteres direkte fra koncerterne med video og lyd – næsten som at være det selv! I fremtiden vil vi se unge sende video fra fester, koncerter og også fra klasserum i skolerne, gymnasier og universiteter.

SKOLEN OG VIRTUALITETEN I FREMTIDEN

I fremtidens skole vil læringen først ophøre, når eleverne logger ud af det virtuelle læringsrum. Det virtuelle skal indeholde alt det, elever for brug for. Al information skal i princippet være tilgængelig, men det skal ikke blot indeholde information. Der skal være læringsressourcer til stede i form af indlæringsmoduler, selv læring og lærende aktiviteter. Allerede i dag tilbringer mange børn og unge timer foran computere, playstations mv. med spil og underholdning. Det virtuelle skolebibliotek skal hamle op med denne udfordring og være stedet, hvor man kan vælge at spille lærende og udviklende spil, få sproglæring via sprog-lab lignende aktiviteter, matematik-terpning op til eksamen og i det hele taget være et supplement til eleverne egen læring og lærernes undervisning. Den enkelte elev skal via det virtuelle bibliotek være i stand til at tilrettelægge sin egen læring – og også gerne teste egen viden og kunnen.

Det virtuelle bibliotek vil også gøre læringen fysisk uafhængig af skolen, så vi i fremtiden kan realisere en skole uden mure, hvor elevernes læring kan være henlagt til et privat hjem, en virksomhed eller et sted ude i naturen, hvor informationer indsamles direkte og sendes videre med det samme.

Når eleven forlader skolen, skal brugernavnet ikke slettes. Det virtuelle bibliotek skal være muligheden for at opretholde kontakten til skolen og det tidlige læringsmiljø hele livet. Når man fem år senere for brug for at kunne fransk eller matematik og ikke lige har al viden præsent, skal det kunne genopfriskes via biblioteket. Det betyder selvfølgelig, at man

om 20 år vil have nogle meget gamle læringsprogrammer og instrumenter liggende på en server, der ikke anvendes i den almindelige læring, men det vil indeholde en meget væsentlig historik og genlæringsmulighed for generationer af tidligere elever. Skolen for livet vil blive en virtuel realitet!

FORSTÅ – FORBYD IKKE

Vil en 9. klasses matematiklærer være sikker på at afleveringsopgaver bliver læst og løst, så skal han blot sende dem ud på sms. Men det har den pædagogiske verden svært ved at forstå. I stedet har vi set en skoleleder forbyde mobiltelefoner på skolen, fordi nogle drenge tog en nøgenbillede af en anden dreng og sendte det rundt til andre. Her rettes bager for smed. Det er handlingen – at tage nøgenbilleder og offentliggøre dem, der er forkastelig – ikke mobiltelefonen. Men kuglepennen har jo også været forbudt. Skolelederen anvender sagen som instrument for sin egen afstandstagen fra mobiltelefoner.

Hvis vi i samfundet reagerer med manglende forståelse for de unges anvendelse af teknologien reagerer vi som kustoder, der vil bevare samfundet som et museum. Det skal vi lade

være med. Men vores angst er forståelig. Alle teknologiske gennembrud har medført angst for fremtiden. I begyndelse skulle der gå en mand med et rødt flag foran bilerne for at advare mod dette nymodens djævelskab. I den danske tv-serie Krøniken var det tv'et, der er den nye uforståelige teknologi, og for nogle år siden var det Pc'en, der blev udskældt som fordærvende. Den ville gennem voldelige spil ødelægge den mandlige ungdom. Her viste forskningen, at computerspil er leg i grupper og ikke isolerende eller skadelige. Nu er det pigernes og drengenes mobiler, der står for skud.

Forskningen vil om nogle år vise, at mobilterminalerne, som de er ved at ændre navn til at hedde, vil være det kommunikationsmiddel, der satte de unge i stand til at blive gruppeorienterede på en helt anden måde, end vi hidtil havde kendt.

www.fremforsk.dk

I 10 år har Faaborgegnens Efterskole forvandlet usikre teenagere til selvstændige unge klar til at indtage verden med livsglæde, hjertevarme, tolerance og iverigdom.

HOVEDET KOLDT, HJERTET VARMT

HJERTET VARMT

“Jeg synes bare I skal skrive at Faaborgegnens er en virkelig god efterskole.” siger Bjørka efter sekundens tænkepause. “Ja, skriv at her er bare dejligt.” bryder Marie ind, mens Pernille nikker bekræftende. De tre piger er enige, ingen tvivl om det. En virkelig god skole hvor det er dejligt at være. Konklusionen på en times snak om efterskolelivet.

Bjørka, Marie og Pernille sidder side om side i Faaborgegnens Efterskoles spisesal. Langbordene står tæt. Efterårssolen brager ind ad et kæmpe vinduesparti vendt mod endeløs sydfynsk natur. Fra endevæggen skuer en gigantisk Grundtvig ned over salen. Han virker tilfreds.

Mange elever har denne eftermiddag siddet på de samme stole og fortalt om efterskolelivet. Snublende over hinandens sætninger fordi hjerterne er så fyldte.

De kommer fra hele landet. I et år bor de under samme tag. 120 elever der hver især har valgt Faaborgegnens Efterskole. Her gælder kun en regel - man skal behandle hinanden ordentligt.

“Min folkeskolegang var ikke særligt god, og så havde jeg hørt at her dømmer man ikke andre.” fortæller Pernille om baggrunden for sit valg.

“Det lyder fesent, men det var virkelig kærlighed ved første blik. Da jeg trådte ind her, kunne jeg mærke at det føltes rigtigt. Jeg mødte ikke en

eneste her som ikke så glad ud. Sådan var det ikke på de andre skoler jeg besøgte.” fortæller Bjørka om sit første møde med Faaborgegnens Efterskole.

Eleverne er overraskede over hvor hurtigt de er kommet tæt på hinanden.

“Man bliver en stor familie, også med lærerne. De kommer op putter os på værelset om aftenen. Man kan mærke at lærerne gerne vil os.” forklarer Pernille, og Bjørka er helt enig: “Michael, Brunse og de andre voksne, de vil det SÅ gerne. Det er ikke noget de gør fordi de tjener penge på det. De VIL det virkelig. De brænder for det!”

Først da samtalen drejer ind på livet derhjemme, hvordan det er at være væk fra familie og venner, er der ophold i talestrømmen. Pigerne må tænke sig om.

“Alle man snakker med til hverdag, de er her. Skolen er hele ens verden. Da jeg tog afsted, var jeg afhængig af min telefon. Nu har den været uden strøm i ni dage fordi alle mine venner er her.” begynder Bjørka, og Marie fortsætter: “Hvis jeg tager hjem, så allerede om lørdagen tænker jeg: Skal vi ikke snart tilbage? Det er det her der er hjem.”

“Her sker for meget til at man kan nå at savne folk. En af mine veninder skriver for eksempel: Jeg savner dig helt vildt. Men det er svært at sige i lige måde når man ikke rigtig tænker på det.” uddyber Pernille.

HOVEDET KOLDT

"Her har vi tysk" siger Helge og peger ind i et lokale hvor 20 elever slænger sig i farverige Fatboys. Blikket i hver deres iPad, i gang med den tyskoppgave de har fået. Måske. Ingen lærer tjekker. Tillid.

Helge viser rundt på den labyrintiske skole og fortæller om undervisning i rammer der trækker eleverne med helt til kanten. Her er ikke noget *"sid nu pænt på stolen og hør efter."*

I klasselokalet er også almindelige skoleborde. På hjul så indretningen hurtigt kan ændres. *"Vi har ikke en ide om at alt skal laves om hele tiden,"* fortæller Helge, *"men stedet og de ting vi laver her, må godt drille vores sanser."*

Rundvisningen fører ad mørke gange hvor kun små sprækker af lys slipper under dørene. Før efterskole var stedet et plejehjem. I gangenes mørke anes vægmalerier. En gave fra tidligere elever. Gangene ender i rum med ruder der lukker omverdenen ind.

Overalt er følgeskab af elevernes kreationer. Super Mario serverer venligt en pizza til forbipasserende i spisesalen.

I foyeren byder alle børns Bamse et bizart velkommen i al sin gule pragt - med et bat og en igangværende massakre på et forsvarsløst fugleskræmsel. Fugleskræmselfestival er en af skolens tilbagevendende traditioner.

Alle elever vælger et linjefag som de bruger en dag om ugen på at fordybe sig i. Peter, Linnea og Cecilie har valgt Natur og Friluftsliv.

"Friluftslinjen giver netop de øjeblikke man aldrig glemmer. Vi prøver så mange ting sammen." fortæller Cecilie. Linnea fortsætter: *"Man overskrider grænser. Vi var i en klatrepark, og der var virkelig mange med højdeskræk som alligevel tog derop."*

Peter forklarer at tillid til skolens voksne er vigtigt hvis man skal overskride sine grænser. *"Vi har lærere med ekspertiser, for eksempel Erlend der klatrer. Det er virkelig erfarne mennesker som man kan føle sig tryk ved."* siger han.

Frederik og Frederik bygger en model af et familiehuse ud af pap fundet i skraldespanden. *"Vi synes det skulle være lavet af genbrugsmaterialer. Tagrenden bliver et sugerør som vi klipper op."*

Drengene er 10.plus-elever. De har valgt et skoleår uden lektier eller afgangsprøver. Uden et skoleskema med dansk, matematik og fysik.

De har selv bestemt hvad de ville bygge. Cyklet rundt i jagten på en egnet byggegrund og researchet på energikilder - hvad de koster at etablere, hvilket afkast de giver. Sammen med deres gruppe bygger de en Grøn bolig.

“Om sommeren er der overproduktion af energi som vi kan gemme og trække tilbage om vinteren.” forklarer de ivrigt. *“Vi har jordvarme i hele haven og under huset. Og vi har en vindmølle til at drive jordpumpen for der er ikke så god energi i solceller om vinteren.”*

Endevæggen i 10.plus-lokalet er dekoreret med 1:1 personer der visualiserer de igangværende projekters målgrupper. Projekterne afsluttes med en fernisering for skole og forældre. Måske inviteres også folk fra kommunen. Bagefter begynder nye projekter.

10.plus-eleverne arbejder i projekter og er selv med at definere det faglige indhold i opgaverne. Frederik og Frederik indrømmer at det kan være svært at få alle fag med.

“Man kan godt føle at nu hænger det med matematikken. Hvis man føler sig færdig med projektet, kan man få udleveret matematikhæfter, men det er ikke særligt tit det sker, for vi vil altid finde noget mere at bygge på projektet for at gøre det bedre.” fortæller de.

En anden 10.plus-elev er Signe der sammen med sin gruppe bygger et asylcenter i Faaborg. Signe begrundes sit valg af 10.plus: *“Jeg var skoletræt, og det ville være super fedt at blive bedre til at strukturere mit arbejde og til at stille sig op og fremlægge.”* siger Signe og fortsætter: *“Jeg bliver ikke tusind gange bedre til andengradsligninger, men jeg bliver bedre til at drage ting sammen og få dem til at gå op i en højere enhed.”*

ET STED HVOR DET LYSNER

Til Faaborgegnens Efterskoles 10. års jubilæum 2013

Tekst: Jens Rosendal

Musik: Rasmus Skov Borring

F C/e Dm⁷ Am⁷ Gm⁷ F E^b C^{sus}⁴ C

Tror du vi kan finde det sted no-gen-sin - de der sprut-ter af glæ - de og i - ver og mod hvor

F/a B^b C A/c[#] Dm⁷ Gm⁷ F/a B^b C^{sus}⁴ C⁷ F

al - le kan væ - re og al - le kan læ - re og fin - de ud af det de ik - ke for-stod.

1. Tror du vi kan finde
det sted nogensinde
der sprutter af glæde og iver og mod
hvor alle kan være
og alle kan lære
og finde ud af det de ikke forstod.
2. Et sted hvor det lysner
mod østvendte kyster
mens landskab og skyer bli'r vågne igen
en solopgangstime
der gerne vil rime
og være parat til at møde en ven.
3. Et sted hvor Guds himmel
kan gøre dig svimmel
du anede ikke hvor vældig den var
et sted med en fylde
så alt kan begynde
og vokse sig endnu mer' lysende klar.
4. Et sted hvor det brænder
et sted hvor det hænder
at livet og verden går ganske i skred
men hiv efter vejret
hold nu til besværet
måske er der vej til det bedste du ved.
5. Et sted der kan bære
så tanken kan være
så hel og så sluttet og bankende nær
det sted du kan finde
som glæde derinde
det sted der fortæller dig om hvem du er.
6. Et sted vi kan bjerge
et sted vi kan væрге
de dejligste sange der synger endnu
et sted vi kan fange
de nyeste sange
og lade dem favne et jeg og et du.

Betegnelsen voxpop stammer fra det latinske vox populi, der betyder folkets stemme, og det er præcist det, man forsøger at gøre i voxpoppen: Give nuværende og tidligere elever taletid ved at interviewe dem om deres mening om FAAE

VOX POP

NATHALIE WEDDERKOPP DOLMER, 05/06

Faaborgegnens Efterskole er det sted hvor jeg nu tilbringer mindst tid, men føler mig mest hjemme.

Når jeg tænker på FAAE, føler jeg stor taknemmelighed.

Da jeg gik på skolen, glædede jeg mig altid til weekenderne hvor vi lavede et hav af mærkelig ting, som man kun kan lave på FAAE.

FAAE gjorde mig bedre til at lade forskellighed være en styrke i mødet med andre.

Jeg mødte mennesker som giver betingelsesløs kærlighed.

Mit bedste minde er da min roomie farvede sine tissekone-hår med grøn hårfarve.

MARTIN ROMME HENRIKSEN, 04/05

Faaborgegnens Efterskole har stor andel i hvem jeg er i dag.

Når jeg tænker på FAAE, tænker jeg på stærke og langvarige venskaber.

Da jeg gik på skolen, glædede jeg mig altid til at komme tilbage efter en weekend hjemme. På turen fra trappen hen mod værelserne kunne jeg virkelig mærke hvor glad jeg var for at være en del af skolen.

FAAE gjorde mig bedre til at lære. For første gang i mit liv var jeg glad for danskundervisning.

Jeg mødte mennesker som vil være en del af mit liv så længe jeg lever, også mennesker jeg ikke havde noget som helst til fælles med.

Mit bedste minde er gemt i et væld af minder. Det er umuligt at vælge et ud.

CAMILLA PETERSEN, 13/14

Faaborgegnens Efterskole er et sted hvor der er mulighed for at udvide sin horisont og kreative evner.

Når jeg tænker på FAAE, mærker jeg en ubeskrivelig glæde brede sig helt ud i fingerspidserne.

Jeg glæder mig altid til morgensang fordi det skaber en god stemning fra morgenstunden.

Jeg er blevet bedre til at være social og omgås forskellige mennesker.

På skolen er mennesker som vil efterskolelivet, og som tør kaste sig ud i situationer hvor man lærer sig selv og sine grænser at kende.

Om 20 år er det jeg husker bedst de mange unikke stunder vi har skabt i fællesskab; de stunder der kun kan opleves på en efterskole.

ZELDA VON WIEDING LIDIN, 10/11

Faaborgegnens Efterskole er en skole hvor den enkelte bliver set og hørt. Der er virkelig plads til alle, uanset hvilken baggrund eller hvilket handicap du har.

Når jeg tænker på FAAE, tænker jeg på en skole som virkelig i praksis gør plads til forskelligheden.

Da jeg gik på skolen, glædede jeg mig altid til maden - som i forhold til andre efterskoler er enormt lækker.

FAAE gjorde mig bedre til at være åben over for alle slags mennesker og som individ at tro på og ikke mindst hvile i mig selv. Jeg følte mig tryk og vidste at jeg kunne ytre mig og se ud som jeg ville. Jeg blev en stærkere person og fik en solid og selvsikker bund for livet efter skolen.

Jeg mødte mennesker som påvirkede mit liv til det bedre, og som jeg kunne være mig selv med. Mennesker som er blevet en ekstra familie for mig, og som er grunden til at året blev et af de mest fantastiske i mit liv. På en efterskole lærer du at åbne op, og så ender du med at have venner som forstår dig bedre end du selv gør.

Mit bedste minde er alle de tidspunkter hvor jeg mødte de venner jeg stadig har i dag, for første gang. Lige i starten hvor man var helt ny, og det hele var spændende.

ESTRID FALTUM 09/10

Faaborgegnens Efterskole er et fantastisk sted.

Når jeg tænker på FAAE, tænker jeg "mit hjem".

Da jeg gik på skolen, glædede jeg mig altid til at komme tilbage til skolen når jeg havde været hjemme.

FAAE gjorde mig bedre til at være mig selv fordi jeg oplevede at have venner.

Jeg mødte mennesker som har betydet alt for mig på grund af deres værdier og livssyn.

Mit bedste minde er den helt almindelige eftermiddag sidst på året hvor jeg cyklede sammen med mine venner Sidse og Mads. Sidse og jeg konkurrerede om hvem der kunne køre hurtigst ned ad Bakken uden at træde i pedalerne. Alt var så fantastisk og samtidig så trist fordi det snart var slut, og jeg havde lyst til at skribe af glæde og sorg. Og så den gang helt i starten hvor Sidse og jeg var taget til Sinebjerg Strand. Vi havde først lige mødt hinanden. Pludselig sad jeg der ude på broen og fortalte hende alt det som jeg havde holdt skjult for mine tidligere klassekammerater fordi jeg var bange for at de ikke ville kunne lide mig. Jeg gav mig selv en kæmpe skideballe. Det lignede ikke noget at sidde der og sige alt det til en jeg ikke kendte! Men i virkeligheden havde hun mange af de samme tanker som mig, og jeg opdagede at det ikke var en fejl at sige det hele højt.

JONAS STARKLINT, 13/14

Faaborgegnens Efterskole er det bedste jeg ved!

Når jeg tænker på FAAE, bliver jeg glad!

Jeg glæder mig altid til at Michael og Brunse taler om respekt, næstekærlighed, tilgivelse, accept og andre vigtige emner til morgensamling. Jeg er blevet bedre til at se det gode i ting; især på grund af Friluftslinjen.

På skolen er mennesker som smiler til mig når jeg går forbi på gangene, og gør min dag glad og god.

Om 20 år er det jeg husker bedst de dumme ting for helvede, dem der ikke er blevet tænkt over, ik'år! - (Jacob Haugaard)

RASMUS SCHAPIRO EGEDESØ, 12/13

Faaborgegnens Efterskole er det mest fantastiske der nogensinde er sket for mig. Det er stedet hvor man kan være helt sig selv.

Når jeg tænker på FAAE, ser jeg tilbage på en fantastisk tid med verdens bedste mennesker.

Da jeg gik på skolen, glædede jeg mig altid til det hele.

FAAE gjorde mig bedre til at kunne være helt mig selv.

Jeg mødte mennesker som lærte mig at smide alle hæmninger, at være mig selv og ellers bare give den fuld gas! En ting jeg har haft utroligt meget glæde af.

Mit bedste minde er det at have oplevet hvor stor en forandring der sker i løbet af det ene år. Især at blive en kæmpe-stor del af et fællesskab som kun er ude på at gøre gode ting. Det smitter!

ZENIA LARSEN, 06/07

Faaborgegnens Efterskole er fantastisk! Et unikt sted fyldt med voksne som har overskud og lyst til at holde om og holde af alle de heldige unge mennesker som kommer og går, år for år.

Når jeg tænker på FAAE, lyser mit ansigt op i et smil. Jeg bliver fyldt med glæde og stolthed over at kunne sige at jeg var en del af fællesskabet på verdens bedste efterskole.

Da jeg gik på skolen, glædede jeg mig altid til at møde en masse smilende ansigter. Al den skønne mad. Friluftsdage og ture. Latter. Spændende undervisning. Hygge.

FAAE gjorde mig bedre til at stole på mig selv og andre; give og tage kærlighed; hvile i mig selv; lytte; tro på at jeg var en ønsket del af fællesskabet; være åben; rumme; se lyst og positivt på livet.

Jeg mødte mennesker som jeg har i mit liv i dag, og ikke kunne forestille mig ikke at kende. Jeg mødte voksne som var der for os, og stadig er, selvom vi er blevet voksne, og livet har spredt os for alle vinde. Jeg bliver varm om hjertet og glad i låget over stadig at have en plads under de "FAAE-voksnes" vinger.

Mit bedste minde er hele året. Det bedste i mit liv!

KASPER BJERREGAARD, 09/10

Faaborgegnens Efterskole satte rammen om et fællesskab jeg ikke tidligere havde kendt til - i en hverdag som lærte mig så meget om mig selv og så lidt om brøkrægning.

Når jeg tænker på FAAE, tænker jeg på en uforglemmelig hverdag på skolen og den hyggelige stemning.

Da jeg gik på skolen, glædede jeg mig altid til at komme ned i Vølvens efter en alt for lang weekend hjemme hos de gamle. Bare slappe af med noget te og snakke om stort og småt.

FAAE gjorde mig bedre til at overveje mine valg. Jeg udviklede mig mere på det personlige plan end jeg havde turdet håbe på, og blev klar til at starte i gymnasiet. Det er jeg ikke sikker på jeg ellers havde valgt.

Jeg mødte mennesker som var det de udgav sig for, og som havde den indstilling at danne et uforglemmeligt år sammen. Mennesker som jeg aldrig har sagt farvel til, men som stadig er der, under nye rammer.

Mit bedste minde er svært at pege ud, men oplevelser som studieturene til Berlin og Spanien eller musicalen Skatteøen er fantastiske minder. Et specielt, men godt, minde er da jeg i rekordugen var bundet sammen med en god ven i 70 timer.

MARIE VAGN-HANSEN, 13/14

Faaborgegnens Efterskole er et sted for alle.

Når jeg tænker på FAAE, smiler jeg. Jeg tænker på de gode ting jeg har oplevet her, og de mennesker jeg har mødt på skolen.

Jeg glæder mig altid til at skulle tilbage efter en weekend. Jeg holder meget af min familie og gamle vennekreds, men ofte tripper jeg allerede lørdag og tæller timerne til jeg skal hjem til skolen igen.

Jeg er blevet bedre til at tage ansvar for mig selv og mine handlinger samt til at acceptere og forstå forskellighed.

På skolen er mennesker som på ganske kort tid er blevet som familie for mig. Mennesker der hjælper og trøster mig når jeg er nede, og mennesker der er omkring mig når jeg har det allerbedst. Her er lærere, der ikke bare er lærere, men også venner.

Om 20 år er det jeg husker bedst sammenholdet, de sociale stunder og de bånd jeg knyttede her. Jeg vil selvfølgelig også huske specifikke situationer og oplevelser som vores linjefagsuge, pigernes "dancepartys" og turen til Bjørnø. Jeg vil huske de grin, kys og kram vi delte her.

I guess to my old ones terrible things to you but to be real I just want to tell you I miss you.

In that world in mind education.

IT'S A NEW DAY

CHANEL

BITCH. I know is cool.

hate boys who think they can get any girl

beautiful

ACT LIKE A LADY THINK LIKE A BOSS

LOVE LETTERS

Alh you think can of The be

Don't stop thinking about me.

Don't stop thinking about me.

beautiful @sds. all over the world.

BE Fucking AWESOME

NO FEEL BITCHES?

THE SUNSHINE

LOVE LETTERS

**I'M P E R F E C T
I A M P E R F E C T**

IMPERFECT – I'MPERFECT – I AM PERFECT

Storm P sagde – måske – på et tidspunkt: “Hvis du er glad, er det din egen skyld, for der er altid noget at være ked af”. Perfektionismen er over os, og middelmådigheden anses som en opgiven – og nogle gange som en fiasko af perfektionistiske størrelser. Så der er altid noget at være kede af og skal vi være glade, er det vores egen skyld.

Er der noget, der driver det moderne menneske, så er det jagten på det perfekte. Den perfekte livsholdning, den perfekte krop, det perfekte job, den perfekte økonomi og det perfekte parforhold. Jagten på det perfekte liv kan meget vel beskrives som vor tids største lidelse. Den evindelig jagt fylder til tider hele vores kultur og er med til at skubbe tanken om lykken op på en uopnåelig piedestal. Hvis det er meningen med livet, kan det altså hænde, at vi bliver kede af det.

På Faaborgegnens Efterskole tror vi på, at når vi leder efter svaret på spørgsmålet om meningen med livet, så skal vi huske at stille de rigtige spørgsmål. Det kræver MOD at være den, der tør spørge anderledes. Det kræver KÆRLIGHED at være den, der virkelig ønsker at være sig selv ved at spørge anderledes. Det kræver TILLID at turde tro på, at der virkelig findes svar! Det kræver HÅB og TÅLMODIGHED at vente på svarene, som ikke altid kommer lige med det samme. Det er derfor vigtigt at lære eleverne – og selv huske på – at vi alle nogen gange, nærmest på trods, skal insistere på, at der findes en løsning – der findes svar. Og vi skal også erkende, at svarene oftest findes i samværet med andre mennesker.

Leonard Cohen skrev for år tilbage sangen Anthem og en linie i denne sang lyder:

*“Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack in everything
That’s how the light gets in.”*

Midt i alt det perfekte skal der derfor være en sprække i den perfekte maske, ellers kan lyset ikke komme ind. Igennem vores fejl og vores mangler har vi brug for hinanden. Igennem din manglende viden, dine fejl og skønhedspletter, skinner lyset ind i dig. Og du kan, med den rette indstilling, lade lyset vise vej. Det lys som vi mennesker kan skabe sammen, ved at hjælpe og støtte hinanden i vores udvikling, og hvis vi formår ikke at tage patent på det perfekte, på det sande eller rigtige.

Vi er skabt til at være lys for hinanden, så forskellige vi nu engang er – et lys, der stadig skinner – lys der stadig trods tab kaster lys ind i hjørner af tilværelsen, som vi ellers aldrig havde opdaget – lys der åbner vores øjne for det vi ikke selv havde blik for. Et lys, der gennem et menneskes kærlige øjne får os til at se os selv i et helt nyt lys, se os selv som en der er værd at elske.

Gennem accept af egne og andres sprækker i det perfekte, kan vi mødes og le af skæbnen, af de skår i glæden, som uværgerligt vil opstå med livets luner. Vi kan grine af det uperfekte, netop fordi vi selv er det.

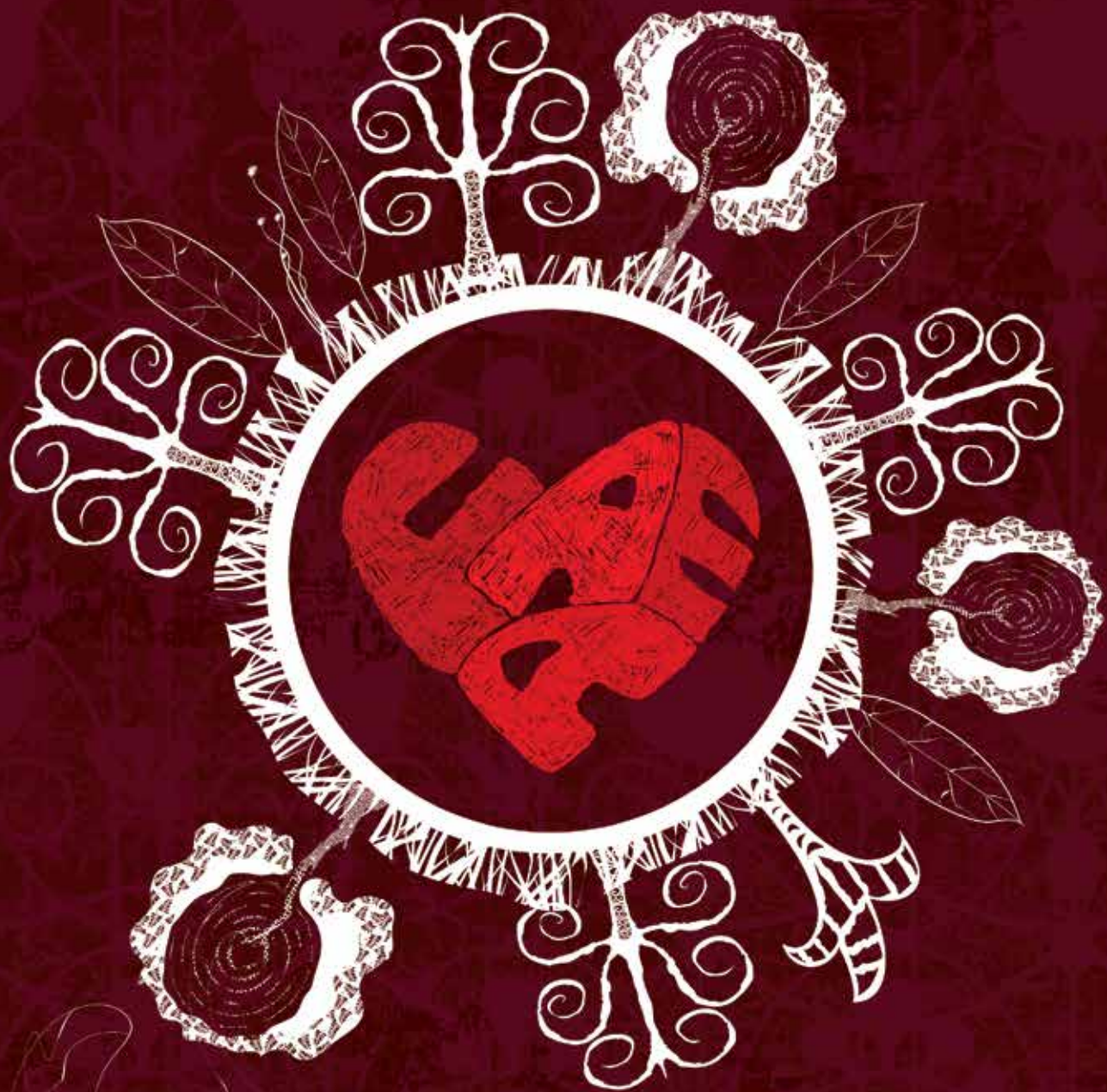
Således skal et efterskoleophold også være en hyldest til den magi, der opstår, når vi tør hylde det skæve og uperfekte, for det behøver ikke at ekskludere fagligheden og den fokus på boglighed, som der med rette skal være på en skole. Livet handler ikke kun om at finde det perfekte svar, den hurtige eller rette løsning på alt, men også at lade det ukendte og det uperfekte få plads. Tænk, hvis vi skulle udarbejde en elevplan i skolen for Buster Oregon Mortensen. Dette fantastiske og skæve barn, så åbenlyst fuld af kvaliteter og gåpåmod, så åbenlyst håbløs i skolesammenhæng. Eller en elevplan for Emil fra Lønneberg, der kysser lærerinden og finder sin egen vej gennem livet. For slet ikke at nævne Pippi, og alle de andre skønne børn, som børnelitteraturen vrirler med. Vi smiler af dem, føler med dem og griner af de autoriteter, der forsøger at normalisere dem. Samtidig med at vi krydser fingre for, at det ikke lykkes!

Tænk sig, hvis det var en vigtig del af den [skole]verden, som vi gerne vil give videre til vores elever. There is a crack in everything. That’s how the light gets in. Lad os gøre en forskel – vi kan, hvis vi vil.

I'MPERFECT – I Am Perfect.

Faaborgegnens Efterskole – hertil og meget længere.

**FAABORGENS
EFTERSKOLE**

Kirkevej 13, 5600 Faaborg
Telefon 62 61 26 62 // www.faae.dk

